

Протестът на русенци беше първият акт на граждански протест, си спомня Стефан Гайтанджиев

Към средата на 1987 г. в София имаше вече няколко центъра на интелектуална съпротива срещу режима. Те бяха групирани в Университета, във Философския институт на БАН, в Социологическия институт и студия „Екран“. Особено тясна бе връзката между Философския институт и „Екран“, където се снимаха сравнително смели за времето си документални филми с определена гражданска позиция.

Една октомврийска утрин на 1987 г. дойде един колега, Веселин Петров, родом от Русе, и ми каза: „Нали се интересуваш от протести и граждански действия?“ И ми дава два броя на „Дунавска правда“, където се говори за обгазява-

нията и за протестна демонстрация против тях. Още същия ден съобщих това на Виолет Цекон и Георги Аврамов от „Екран“. Веднага решиха да правим филм и отидоха в Русе, отначало само с микрофон. Успяват да издирят жените организаторки – Цонка Букурова, Дора Бобева. Тогава се съгласуват, че ще бъдат повикани, за снимат специално демонстрация. Когато пристигат по такъв сигнал, въпреки известното колебание, хората се събират и протестната демонстрация е заснета. Впоследствие разбрахме, че е имало прекъсване на телефонни линии, затворени врати на предприятия и други такива мерки на властта.

По работата на филма се ус-

тановиха по-постоянни контакти. така успяхме да заснемем и демонстрацията от 26 февруари 1988 г., когато се появи и Гриша Филипков. На премиерата на филма решихме да поканим организаторите на екопротеста в Русе и на 8 март 1988 г. стана тази среща на столичните дисиденти и русенските жени, където и възникна идеята за създаване на Комитет за защита на Русе.

Останалото е известно. Искам още веднъж да подчертая, че именно протестът на русенските жени роди и „Екогласност“ и началото на съпротива срещу режима, която надхвърли рамките на академичните разсъждения и доби конкретен и организиран характер.